

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT MOLIYA INSTITUTI

O'quv-uslubiy boshqarma
tomonidan ro'yxatga olindi

№ 150153

2015 yil "2" iyun

Institut kengashining
№1sonli qarori bilan
TASDIQLANGAN
(2015 yil "28" avgust)



SOLIQ MA'MURCHILIGI ASOSLARI

fanining

ISHCHI O'QUV DASTURI

Oliy ta'limning

Bilim sohasi: 100000 - Gumanitar soha;
200000 - Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq.

Ta'lim sohasi: 110000 - Pedagogika;
230000 - Iqtisod.

Ta'lim yo'nalishi: 5230800 - "Soliqlar va soliqqa tortish".

Toshkent-2015

Fanning ishchi o'quv dasturi o'quv, ishchi o'quv reja va o'quv dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: Jo'raev A.S. - TMI, "Soliqlar va soliqqa tortish" kafedrasini mudiri, i.f.d., professor
Abdurahmonov H.T. - TMI, "Soliqlar va soliqqa tortish" kafedrasini katta o'qituvchisi, i.f.n.
Meyliev O.R. - TMI, "Soliqlar va soliqqa tortish" kafedrasini katta o'qituvchisi

Taqrizchilar: Komilov M.M. - O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi Soliq akademiyasi "Soliqlar va soliqqa tortish" kafedrasini mudiri, i.f.n., dotsent (tashqi)
Haydarov N.H. - TMI, Ilmiy ishlar bo'yicha prorektor, i.f.d., professor (ichki)

Fanning ishchi o'quv dasturi kafedra (2015 yil 2 iyundagi 20-sonli) majlisida muhokama etilib, fakultet Kengashi tasdig'iga tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri  prof. Jo'raev A.S.

Fanning ishchi o'quv dasturi Sug'urta fakulteti Kengashida muhokama qilingan va tavsiya etilgan (2015 yil 29 iyundagi 21-sonli qarori).

Fakultet dekani  Rustamov D.R.

Kelishildi:
O'quv ishlari bo'yicha
prorektor  Ortiqov O.A.

1.KIRISH

1.1. Fanning maqsadi va vazifalari

Fanni o'qitishdan maqsad - iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida soliq ma'murchiligini samarali tashkil etish tizimi, vazifalari va funksiyalari, soliq ma'murchiligining nazariy, xuquqiy va tashkiliy asoslari bo'yicha yo'nalish profiliga mos bilim va qo'niqma va malaka shakllantirishdir.

Fanning vazifasi - talabalarga soliq ma'murchiligi funksiyasining turlari, rejalashtirishning uslublari, soliq nazorat va hisob yuritish masalalari, soliq ma'murchiligida ishlatiladigan asosiy tushunchalar va atamalar qo'llanilishini o'rgatishdan iborat.

Har bir mavzu yakunida ta'lim texnologiyalari keltirilgan va ularni qo'llash yuzasidan aniq tavsiyalar mazkur fandan ishlab chiqilgan o'quv-uslubiy majmua(O'UM)da bayon etilgan.

1.2. Fanni o'zlashtirgan talabanning malakaviy darajasi:

- soliq ma'murchiligi tushunchasi, soliq ma'murchiligi vazifalari va funksiyalari, soliq ma'murchiligi sub'ektlari, soliq ma'murchiligining nazariy va xuquqiy asoslari kabi masalalarini bilishi kerak;

- soliqlarga doir doir ma'lumotlarni tahlil qila olish, xo'jalik sub'ektlari tomonidan soliq qonunchiligi buzilish holatlari va ularning sabalarini aniqlay olish, soliq nazoratini amalga oshirish, soliqqa oid xuquqbuzarliklarni bartaraf etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;

- soliq ma'murchiligi funksiyalarini qo'llay olish, soliqlarni to'g'ri va to'liq xisoblanishini nazorat qilish, soliqlar va soliqqa tortishga doir qonun xujjatlarni amalda qo'llay olish bo'yicha malakalarga ega bo'lishi kerak

1.3. Fanning o'quv rejasidagi fanlar bilan bog'liqligi

Mazkur fanni o'rganish uchun bakalavr-iqtisodchi davlat ta'lim standartlarida ko'zda tutilgan iqtisodiy fanlar bilan bevosita aloqada bo'ladi.

“Soliq ma'murchiligi asoslari” fani ixtisoslik fani hisoblanadi. Mazkur fan soliq sohasidagi “Soliq nazariyasi”, “Yuridik shaxslarni soliqqa tortish”, “Jismoniy shaxslarni soliqqa tortish” kabi bir qator fanlar bilan uzviy bog'langan.

1.4. Fanni o'qitishda qo'llaniladigan yangi pedagogik texnologiyalar va ularning mazmun-mohiyati

“Soliq ma'murchiligi asoslari” fanining ma'ruza mashg'ulotlarida ma'lumotlarni ko'rgazmali taqdim etish usullari va vositalari:

Insert jadvali:

▪ mustaqil o'qish, ma'ruza tinglash jarayonida olinadigan ma'lumotlarni yaxlit bir tizimga keltirishga imkoniyat yaratadi.

▪ oldindan olingan ma'lumotni yangisi bilan o'zaro bog'lash qobiliyatini shakllantirishga imkon beradi.

Klaster (Klaster - tutam, bog'lash):

Ma'lumot xaritasini tuzish va vositasi-barcha fikr konstitutsiyasini fokuslash va aniqlash uchun asosiy omil atrofida g'oyalarni yig'ish.

Toifali jadval:

Toifa - mavjud holat va munosabatlarni aks ettiradigan belgi (umumiy).

▪ ajratilgan belgilarga ko'ra olingan ma'lumotlarni birlashtirishni ta'minlaydi;

▪ tizimli mushohada qilish, ma'lumotlarni tarkiblashtirish va tizimlashtirish ko'nikmasini rivojlantiradi.

Kontseptual jadval:

O'rganilayotgan xodisa tushuncha, qarash, mavzu va shu kabilarni ikki va undan ortiq jihat bo'yicha taqqoslash imkonini beradi. Tizimli mushohada qilish, ma'lumotlarni tarkiblashtirish va tizimlashtirish ko'nikmasini rivojlantiradi.

BBB jadvali:

Bilaman, Bilishni xoxlayman, Bildim

▪ matn (mavzu, bo'lim) bo'yicha tadqiqot ishlari olib borish imkonini beradi;

▪ tizimli mulohaza qilish, tarkibga ajratish ko'nikmalarini beradi.

T-jadval:

Bitta kontseptsiya (ma'lumot)ning jihati o'zaro solishtirish (ha/yuk, ha/qarshi). Tanqidiy mushohada rivojlantiradi.

BLOT-tahlil jadvali:

Tashkilot resurslari holatini tahlil qilish va baholash vositasi. Bu kabi tahlilni tashkilot bo'yicha umumiy tarzda yoki alohida muammo yoki loyixa bo'yicha ham amalga oshirish mumkin. Tizimli mushohada qilish, taqqoslash, solishtirish, taxlil va sintezni amalga oshirish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Loyihalash metodi:

Kelajakda amalga oshiriladigan ishlarni rejalashtirish bo'lib, loyiha, ma'lum bir hisob-kitob, chizma va boshqalarga asoslangan holda tavsiflash, bayon qilish shaklida mujassamlashgan g'oya, fikr.

“Soliq ma'murchiligi asoslari” fanining amaliyot mashg'ulotlarida muammoni jamoali tarzda xal etishning usullari va vositalari:

Aqliy hujum:

Bu uslubda qo'yilgan savol, maummo, masalani butun guruh bilan birgalikda muhokama kilinadi. U talabalarni o'quv jarayonida mashg'ulotlar faol qatnashishlarini topish va bayon qilish chog'ida boshqalarni ham fikrini jalb qilish, o'z fikrlarini aytishga yo'naltiruvchi metoddir.

Bahs:

O'z fikrini ifoda etishni xoxlovchilar orasida biron bir munozarali masalani muhokama qilish, xaqiqatni aniqlash va to'g'ri qarorni qabul qilish.

Muzokaralar:

Eshitish aniq tashkil etilgan ikki tomon fikrlari almashinuvi.

Pinbord texnikasi:

Muammoni xal etish buyicha g'oyalarni tizimlashtirish va guruhlashtirish va yagona nuqtai nazarni ishlab chiqish imkonini beradi.

Delfi texnikasi:

Muammoni xal etishning jamoali baholash va tanlash imkonini beradi.

6-6 texnikasi:

Qo'yilgan muammoni xal etish buyicha jamoa tomonidan ifodalangan variantlardan eng yaxshisi baholanadi va tanlanadi, keyin quyidagi xarakatlar algoritmgga muvofiq ma'lum belgilar bo'yicha guruhlanadi.

Case study:

Talabalarni qaror qabul qilishga o'rgatishda muammoli vaziyat hosil kilib, uni echishni o'rganish metodi.

Shuningdek "Soliq ma'murchiligi asoslari" fanining amaliyot mashg'ulotlarida kompyuter dasturlaridan (Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Web Trust, SYS Trust), "Dasturiy mahsullar"dan, slaydlardan, multimedia ta'lim vositalaridan, INTERNET sahifalari va tizimlaridan foydalanish tavsiya etiladi.

Talabalarga ushbu fanni o'zlashtirishda mavjud o'quv adabiyotlaridan, elektron darslik, testlar majmuasi va boshqa manbalardan foydalanish tavsiya etiladi.

“Soliq ma’urchiligi asoslari” fanidan o‘qitiladigan mavzular va ular bo‘yicha mashg‘ulot turlariga ajratilgan soatlar hajmining taqsimoti

№	Fan mavzularining nomi	O‘quv yuklama			
		Jami soatlar	Ma’ruza	Amaliy mashg‘ulot	Mustaqil ta’lim
1.	“Soliq ma’urchiligi asoslari” fanning predmeti, mazmuni va uni o‘rganish usullari	6	2	2	2
2.	Soliq ma’urchiligi tizimini shakllantirishning nazariy va iqtisodiy asoslari	8	2	2	4
3.	Soliq siyosatida soliq ma’urchiligini tutgan o‘rni va uning asosiy yo‘nalishlari	8	2	2	4
4.	Soliq munosabatlarida soliq ma’urchiligi sub’ektlari va ularning funktsiyalari	8	2	2	4
5.	Soliq to‘lovchilarni hisobga olish, hisobotlarni qabul qilish va soliq tushumlari hisobini yuritish	8	2	2	4
6.	Davlat soliq xizmati organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari	10	2	4	4
7.	Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari	8	2	2	4
8.	Soliq to‘lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari	8	2	2	4
9.	Soliq ma’urchiligi amalga oshirishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	8	2	2	4
Jami		72	18	20	34

2. O'QUV MATERIALLARI MAZMUNI

2.1. MA'RUZA MASHG'ULOTLARI

2.1.1. Soliq ma'murchiligi asoslari fanning predmeti, mazmuni va uni o'rganish usullari

Soliq ma'murchiligi tizimini shakllantirishning nazariy va iqtisodiy asoslari. Soliq ma'murchiligi tushunchasi, mohiyati va xususiyatlari. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rni va uning asosiy yo'nalishlari. Soliq munosabatlarida soliq ma'murchiligi sub'ektlari va ularning funktsiyalari. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari. Soliq organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari va usullari. Soliqqa oid xuquqbuzarlik uchun javobgarlik choralar. Soliq ma'murchiligi tizimida hisob-tahlil ishlarini tashkil qilish va shakllantirish. Xorijiy mamlkatlarda soliq ma'murchiligini tashkil etish tajribasi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *insert jadvali, toifali jadval, kontseptual jadval.*

[A1, A3, A4, A6, A7, Q8, Q9, Q12, Q13, Q17]

2.1.2. Soliq ma'murchiligi tizimini shakllantirishning nazariy va iqtisodiy asoslari

Soliq ma'murchiligi tizimini vujudga kelishining iqtisodiy shart-sharoitlari. Soliqlarning klassik nazariyasi. Adam Smitning soliqqa tortishni klassik tamoyillari. O'zbekiston Respublikasi soliq qonunchiligidagi soliqqa tortish tamoyillari.

Jamiyatning iqtisodiy tizimida soliqning mohiyati va roli. Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar tushunchasi.

O'zbekiston Respublikasida amal qiladigan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar. Soliqlarning davlat byudjeti daromadlarida tutgan o'rni. Soliq ma'murchiligi tushunchasi, mohiyati va xususiyatlari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval.*

[A1, A2, A3, A4, A6, A7, Q8, Q9, Q11, Q13, Q17]

2.1.3. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rni va uning asosiy yo'nalishlari

Soliq siyosatini amalga oshirishda soliq ma'murchiligini tutgan o'rni. Soliq ma'murchiligi asosiy yo'nalishlari: soliq to'lovchilarni hisobga olish, hisobotlar taqdim etilishini nazorat qilish, soliq tushumlari hisobini yuritish, soliq to'lash majburiyatini ta'minlash, soliq tekshiruvlarini tashkil etish, soliq qonunchiligi buzilganda tegishli choralar ko'rish va boshqalar. Soliq ma'murchiligini tashkil etishda maxsus dasturiy mahsullarni ahamiyati.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval.*

[A1, A2, A3, A4, A6, A7, Q8, Q9, Q10, Q11, Q12, Q13, Q14, Q16, Q17]

2.1.4. Soliq munosabatlarida soliq ma'murchiligi sub'ektlari va ularning funktsiyalari

O'zbekiston Respublikasi davlat soliq xizmati organlari tarkibi va tuzilishi. Soliq ma'murchiligi takomillashtirish maqsadida soliq organlarini modernizatsiyalashning asosiy yo'nalishlari. Davlat soliq xizmati organlarining funktsiyalari. Soliq ma'murchiligi tizimida davlat soliq xizmati organlari bilan boshqa organ va tashkilotlarning o'zaro hamkorligi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval.*

[A3, A4, A5, A6, A7, Q8, Q9, Q10, Q11, Q12, Q17]

2.1.5. Soliq to'lovchilarni hisobga olish, hisobotlarni qabul qilish va soliq tushumlari hisobini yuritish

Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi. Soliq to'lovchilarga beriladigan identifikatsion raqamlari (STIR)ning soliq tizimidagi mohiyati. Soliq va moliyaviy hisobot turlari hamda ularni davlat soliq xizmati organlariga taqdim etilishini nazorat qilish tartibi. Soliq tushumlari hisobini yuritilishi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval,*

[A1, A3, A4, A5, A6, A7, Q8, Q9, Q11, Q12, Q13, Q14, Q17]

2.1.6. Davlat soliq xizmati organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari

Soliq nazoratining shakllari. Soliq tekshiruvlari turlari, shakllari va o'tkazish tartibi. Soliq tekshiruv o'tkazish muddati va davriyligi. Kameral nazorat. Naqd pul tushumlari kelib tushishining xronometraji. Fiskal xotirali nazorat-kassa mashinalarini qo'llash va boshqalar.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval.*

[A1, A3, A4, A5, A6, Q8, Q9, Q12, Q13, Q15, Q16, Q17]

2.1.7. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari

Soliqqa oid huquqbuzarlik tushunchasi. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikka tortishning umumiy shartlari. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikdan ozod qilish tartibi. Soliqqa oid huquqbuzarlik sodir etganlikdagi aybini istisno qiladigan holatlar. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikni engillashtiruvchi va og'irlashtiruvchi holatlari. Soliqqa oid huquqbuzarliklarning turlari hamda ularni sodir etganlik uchun javobgarlik choralari. Moliyaviy sanksiyalar va ularni qo'llash tartibi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval,.*

[A1, A2, A3, A4, A5, A6, Q8, Q9, Q12, Q13, Q15, Q17]

2.1.8. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari

Soliq ma'murchiligi soliq targ'iboti va axborot-maslahat xizmati. Soliq to'lovchilar bilan ishlashda ommaviy axborot vositalaridan foydalanish. Soliq madaniyatini oshirish. Soliq to'lovchilarga ko'rsatilayotgan interaktiv xizmatlar turlari. Soliq to'lovchilarni qabul qilishni tashkillashtirish. Soliq qonunchiligini takomillashtirish yuzasidan takliflar ishlab chiqish masalalari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, kontseptual jadval,*.

[A3, A4, A5, A6, A7, Q8, Q9, Q11, Q12, Q13, Q14, Q17]

2.1.9. Soliq ma'murchiligi amalga oshirishda xorijiy mamlakatlar tajribasi

Xorijiy mamlakatlarda soliq ma'murchiligini tashkil etilishi. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rni. Xorijiy mamlakatlarda soliq munosabatlarini shakllanganligi. Soliq ma'murchiligi asosiy sub'ektlari va ularning funktsiyalari. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari. Soliq organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari va usullari. Soliqqa oid xuquqbuzarlik uchun javobgarlik choralar. Xorijiy mamlakatlarda soliq ma'murchiligini samarali tashkil etish tajribasidan mamlakatimiz soliq ma'murchiligini takomillashtirishda foydalanish masalalari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *klaster, toifali jadval, BBB jadvali.*

[A1, A2, A3, A4, A6, A7, Q9, Q14, Q15, Q16, Q17]

2.2. AMALIY MASHRULOTLARNI TASHKIL ETISH BO'YICHA KO'RSATMALAR

2.2.1. Soliq ma'murchiligi asoslari fanning predmeti, mazmuni va uni o'rganish usullari

Soliq ma'murchiligi tizimini shakllantirishning nazariy va iqtisodiy asoslari. Soliq ma'murchiligi tushunchasi, mohiyati va xususiyatlari. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rni va uning asosiy yo'nalishlari. Soliq munosabatlarida soliq ma'murchiligi sub'ektlari va ularning funktsiyalari. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari. Soliq organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari va usullari. Soliqqa oid xuquqbuzarlik uchun javobgarlik choralar. Soliq ma'murchiligi tizimida hisob-tahlil ishlarini tashkil qilish va shakllantirish. Xorijiy mamlakatlarda soliq ma'murchiligini tashkil etish tajribasi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *aqliy hujum, bahs.*

[A1, A3, A4, A6, A7, Q8, Q9, Q12, Q13, Q17]

2.2.2. Soliq ma'murchiligi tizimini shakllantirishning nazariy va iqtisodiy asoslari

Soliq ma'murchiligi tizimini vujudga kelishining iqtisodiy shart-sharoitlari. Soliqlarning klassik nazariyasi. Adam Smitning soliqqa tortishni klassik tamoyillari. O'zbekiston Respublikasi soliq qonunchiligidagi soliqqa tortish tamoyillari.

Jamiyatning iqtisodiy tizimida soliqlarning mohiyati va roli. Soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar tushunchasi.

O'zbekiston Respublikasida amal qiladigan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar. Soliqlarning davlat byudjeti daromadlarida tutgan o'rni. Soliq ma'murchiligi tushunchasi, mohiyati va xususiyatlari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *aqliy hujum, bahs, muzokaralar.*

[A1, A2, A3, A4, A6, A7, Q8, Q9, Q11, Q13, Q17]

2.2.3. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rni va uning asosiy yo'nalishlari

Soliq siyosatini amalga oshirishda soliq ma'murchiligini tutgan o'rni. Soliq ma'murchiligi asosiy yo'nalishlari: soliq to'lovchilarni hisobga olish, hisobotlar taqdim etilishini nazorat qilish, soliq tushumlari hisobini yuritish, soliq to'lash majburiyatini ta'minlash, soliq tekshiruvlarini tashkil etish, soliq qonunchiligi buzilganda tegishli choralar ko'rish va boshqalar. Soliq ma'murchiligini tashkil etishda maxsus dasturiy mahsullarni ahamiyati.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *aqliy hujum, bahs, muzokaralar.*

[A1, A2, A3, A4, A6, A7, Q8, Q9, Q10, Q11, Q12, Q13, Q14, Q16, Q17]

2.2.4. Soliq munosabatlarida soliq ma'murchiligi sub'ektlari va ularning funktsiyalari

O'zbekiston Respublikasi davlat soliq xizmati organlari tarkibi va tuzilishi. Soliq ma'murchiligi takomillashtirish maqsadida soliq organlarini modernizatsiyalashning asosiy yo'nalishlari. Davlat soliq xizmati organlarining funktsiyalari. Soliq ma'murchiligi tizimida davlat soliq xizmati organlari bilan boshqa organ va tashkilotlarning o'zaro hamkorligi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *aqliy hujum, bahs, muzokaralar.*

[A3, A4, A5, A6, A7, Q8, Q9, Q10, Q11, Q12, Q17]

2.2.5. Soliq to'lovchilarni hisobga olish, hisobotlarni qabul qilish va soliq tushumlari hisobini yuritish

Tadbirkorlik sub'ektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi. Soliq to'lovchilarga beriladigan identifikatsion raqamlari (STIR)ning soliq tizimidagi mohiyati. Soliq va moliyaviy hisobot turlari hamda ularni davlat soliq xizmati organlariga taqdim etilishini nazorat qilish tartibi. Soliq tushumlari hisobini yuritilishi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *aqliy hujum, bahs, muzokaralar*

[A1, A3, A4, A5, A6, A7, Q8, Q9, Q11, Q12, Q13, Q14, Q17]

2.2.6. Davlat soliq xizmati organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari

Soliq nazoratining shakllari. Soliq tekshiruvlari turlari, shakllari va o'tkazish tartibi. Soliq tekshiruvi o'tkazish muddati va davriyligi. Kameral nazorat. Naqd pul tushumlari kelib tushishining xronometraji. Fiskal xotirali nazorat-kassa mashinalarini qo'llash va boshqalar.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: aqliy hujum, bahs

[A1, A3, A4, A5, A6, Q8, Q9, Q12, Q13, Q15, Q16, Q17]

2.2.7. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari

Soliqqa oid huquqbuzarlik tushunchasi. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikka tortishning umumiy shartlari. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikdan ozod qilish tartibi. Soliqqa oid huquqbuzarlik sodir etganlikdagi aybini istisno qiladigan holatlar. Soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlikni engillashtiruvchi va og'irlashtiruvchi holatlari. Soliqqa oid huquqbuzarliklarning turlari hamda ularni sodir etganlik uchun javobgarlik choralari. Moliyaviy sanksiyalar va ularni qo'llash tartibi.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: aqliy hujum, bahs, muzokaralar.

[A1, A2, A3, A4, A5, A6, Q 8, Q9, Q12, Q13, Q15, Q17]

2.2.8. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari

Soliq ma'murchiligi soliq targ'iboti va axborot-maslahat xizmati. Soliq to'lovchilar bilan ishlashda ommaviy axborot vositalaridan foydalanish. Soliq madaniyatini oshirish. Soliq to'lovchilarga ko'rsatilayotgan interaktiv xizmatlar turlari. Soliq to'lovchilarni qabul qilishni tashkillashtirish. Soliq qonunchiligini takomillashtirish yuzasidan takliflar ishlab chiqish masalalari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: aqliy hujum, bahs, muzokaralar.

[A3, A4, A5, A6, A7, Q8, Q9, Q11, Q12, Q13, Q14, Q17]

2.2.9. Soliq ma'murchiligi amalga oshirishda xorijiy mamlakatlar tajribasi

Xorijiy mamlakatlarda soliq ma'murchiligini tashkil etilishi. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rni. Xorijiy mamlakatlarda soliq munosabatlarini shakllanganligi. Soliq ma'murchiligi asosiy sub'ektlari va ularning funktsiyalari. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari. Soliq organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari va usullari. Soliqqa oid xuquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari. Xorijiy mamlakatlarda soliq ma'murchiligini samarali tashkil etish tajribasidan mamlakatimiz soliq ma'murchiligini takomillashtirishda foydalanish masalalari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: aqliy hujum, bahs, muzokaralar.

[A1, A2, A3, A4, A6, A7, Q9, Q14, Q15, Q16, Q17]

3.1. MUSTAQIL TA'LIMNING SHAKLI VA MAZMUNI

Mustaqil ta'lim talabaning bajaradigan ilmiy izlanishi bo'lib, Soliq ma'murchiligi asoslarini o'rganishda fanning biror bir mavzusini to'laroq o'zlashtiradi va mavzu belgilangan shaklda bajariladi. Mustaqil ishni bajarishdan maqsad, talabaning o'qishi davomida olgan bilimni mustahkamlash, chuqurlashtirish va umumlashtirishdan iboratdir.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning mazmuni: talabalar mustaqil ishlari mavzulari kelgusida bajariladigan kurs ishlari va bitiruv malakaviy ishlari mavzulari bilan uzviylikda bajariladi.

“Soliq ma'murchiligi asoslari” fani bo'yicha mustaqil ta'limining mazmuni

Fani bo'yicha mazmuni	Mustaqil ta'limga oid bo'lim va mavzulari	Mustaqil ta'limga oid topshiriq va tavsiyalar	Bajarish muddatlari
1. Soliq ma'murchiligi asoslari fanning predmeti, mazmuni va uni o'rganish usullari	Soliq ma'murchiligi asoslarining mohiyati, maqsadi va vazifalari	Loyiha ishi tayyorlash, taqdimot va slaydlar	Amaliy mashg'ulot davomida
2. Soliq ma'murchiligi tizimini shakllantirishning nazariy va iqtisodiy asoslari	Soliq ma'murchiligi bo'yicha meyoriy hujjatlar, ularning nazariy va iqtisodiy asoslari	Keys stadi.tayyorlash	Mavzu jarayonida
3. Soliq siyosatida soliq ma'murchiligini tutgan o'rnini va uning asosiy yo'nalishlari	Soliq ma'murchiligi, uning asosiy yo'nalishlari	Loyiha ishi tayyorlash, taqdimot va slaydlar	Amaliy mashg'ulot davomida
4. Soliq munosabatlarida soliq ma'murchiligi sub'ektlari va ularning funktsiyalari	Soliq ma'murchiligi sub'ektlari va ularning funktsiyalari	Loyiha ishi tayyorlash, taqdimot va slaydlar	Amaliy mashg'ulot davomida
5. Soliq to'lovchilarni hisobga olish, hisobotlarni qabul qilish va soliq tushumlari hisobini yuritish	Soliq tushumlari hisobini aniqlash metodlari	Loyiha ishi tayyorlash, taqdimot va slaydlar	Oraliq baholashda
6. Davlat soliq xizmati organlari nazorat faoliyatini tashkil qilishning shakllari	Soliq ma'murchiligida nazorat qilishning shakllari	Keys stadi..tayyorlash	Mavzu jarayonida
7. Soliqqa oid xuquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari	Xuquqbuzarlik uchun javobgarlik choralari	Loyiha ishi tayyorlash, taqdimot va slaydlar	Mavzu yakunida
8. Soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning xususiyatlari	Soliq ma'murchiligida soliq to'lovchilar bilan ish tashkil qilishning o'ziga xos	Loyiha ishi tayyorlash, taqdimot va slaydlar	Mavzu yakunida

	xususiyatlari		
9. Soliq ma'murchiligi amalga oshirishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	Soliq ma'murchiligini takomillashtirishda xorijiy mamlakatlar tajribasidan foydalanish	Keys stadi..tayyorlash	Amaliy mashg'ulot davomida

4. REYTING BAHOLASH TIZIMI

4.1. Reyting nazorati jadvali

V semestr uchun

Reyting nazorati turlari	Semestr haftalari																				Ballar	Saralash ballari		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	20	21 Attestatsiya	22 Attestatsiya				
JN	0-6		0-6			0-7				0-5			0-6			0-5				0-35	39			
ON	0-17										0-18												0-35	
Σ (JN+ON)	0-70																						0-70	
YaN																					0-30	0-30	0	
Jami																						0-100	55	

Izohlar:

1. Reyting nazorat tizimi bo'yicha ballar elektron jurnalga belgilangan tartibda kiritib borilishi shart;
2. Semestr haftalari soni ta'lim yo'nalishi (mutaxassislik)ning o'quv rejasi va o'quv jarayoni grafigiga muvofiq belgilanadi va farqlanishi mumkin (18-19 haftalar qishki ta'til davri hisoblanadi).

4.2. JN bo'yicha baholash mezonlari

JNda amaliy mashg'ulotlar bo'yicha jadvalda keltirilgan semestr haftalari kesimida har bir mashg'ulotda talabaning o'zlashtirishiga mos ravishdagi mezon asosida 0-2 (yoki har 3(uch) hafta bo'yicha 0-6), jami 0-35 ballgacha jamlanishi belgi langan. JN bo'yicha 0-2(0-6) ballik tizimdagi mezonlar semestr boshida talabalar e'tiboriga yetkaziladi.

4.3. ON bo'yicha baholash mezonlari

ON ma'ruza mashg'ulotlari materiallari asosida bir semestr davomida 2 marta o'tkaziladi. ON bo'yicha talaba jami 0-35 (har bir ONda 0-17 / 0-18) ballgacha jamlashi mumkin.

Fanning o'qitilgan mavzulari bo'yicha o'zlashtirish nazorati turli shakllarda o'tkazilishi mumkin. Mazkur fandan ON test sinovi shaklida o'tkazilganda testlar soni va ularga mos ravishdagi mezon 0-17 / 0-18 ball kesimida kafedra tomonidan alohida belgilanadi va talabalar e'tiboriga yetkaziladi.

4.4. JN va ON bo'yicha reyting ballarini umumlashtirish mezonlari

Mazkur fan bo'yicha Σ (JN+ON) 0-70 gacha bo'lgan reyting ballarini quyidagi mezonlarga muvofiq umumlashtirilishi belgilangan:

Baholash mezonlari	Reyting ballari		Σ (JN+ON)
	JN	ON	
Soliq ma'murchiligi asoslari fani mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha har tomonlama chuqur va mukammal bilimga ega. Nazariy va amaliy mashg'ulotlarda «Soliq ma'murchiligi asoslari» bilan bog'liq masalalar bo'yicha xulosa va qaror qabul qila oladi, mustaqil mushohada yurita oladi, amalda qo'llay oladi, mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega .	30-35	30-35	60-70
Fan mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha to'la bilimga ega. Mashg'ulotlarda «Soliq ma'murchiligi asoslari» bilan bog'liq masalalar bo'yicha mustaqil mushohada yurita oladi, amalda qo'llay oladi, mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega.	25-29	25-29	50-69
Fan mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha koni qarli bilimga ega. Amaliy mashg'ulotda «Soliq ma'murchiligi asoslari» bilan bog'liq masalalar bo'yicha mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega.	20(19)-24	20-24	39-49
Fan mashg'ulotlari mavzulari bo'yicha koni qarsiz bilimga ega. Amaliy mashg'ulotda «Soliq ma'murchiligi asoslari» bilan bog'liq masalalar yuzasidan aniq tasavvurga ega emas, bilmaydi.	0-19	0-19	0-38

4.5. YaN ni baholash mezonlari

YaN “Yozma ish” yoki “Test sinovi” shaklida (0-30) ballgacha belgilan mezon asosida yoki majmual shaklda yozma ish + test sinovi shaklida (6/24) ballik tizim asosida o'tkaziladi. YaN og'zaki shaklda o'tkazilganda 0-30 bo'lgan reyting ballari quyidagi mezonlarga muvofiq belgilangan:

YaN bo'yicha baholash mezonlari	YaN
Soliq ma'murchiligi asoslari fani mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha har tomonlama chuqur va mukammal bilimga ega. Nazariy va amaliy mashg'ulotlarda “Soliq ma'murchiligi asoslari” bilan bog'liq masalalar bo'yicha xulosa va qaror qabul qila oladi, mustaqil mushohada yurita oladi, amalda qo'llay oladi, mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega.	26-30
Fan mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha to'la bilimga ega. Mashg'ulotlarda “Soliq ma'murchiligi asoslari” bilan bog'liq masalalar bo'yicha mustaqil mushohada yurita oladi, amalda qo'llay oladi, mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega.	21-25
Fan mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha koni qarli bilimga ega. Amaliy mashg'ulotda “Soliq ma'murchiligi asoslari” bilan bog'liq masalalar bo'yicha mohiyatini tushuntira oladi, aytib beradi, tasavvurga ega .	17-20
Fan mashg'ulotlari jami mavzulari bo'yicha koni qarsiz bilimga ega. Amaliy mashg'ulotda “Soliq ma'murchiligi asoslari” bilan bog'liq masalalar yuzasidan aniq tasavvurga ega emas, bilmaydi.	0-16

5. DASTURNING INFORMATSION-KOMMUNIKATSION VA INTERNET TEXNOLOGIYALARI HAMDA USLUBIY TA'MINOTI

Tavsiya etilayotgan mavzular bo'yicha ta'limning zamonaviy, xususan, interfaol metodlari, pedagogik va axborot kommunikatsiya (mediata'lim, amaliy dastur paketlari, prezentatsion, elektron-didaktik) texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan. Jumladan, kompyuter programmalari yordamida soliq hisob-kitoblarini tahlil uchun kerakli manbalar nazariy jihatdan shakllantiriladi va undagi ma'lumotlar o'rganiladi. Shuningdek, ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar davomida soliq turlarining hisoblanish uslubiyatini tavsiflovchi tarqatma materiallar, tahliliy jadvallar, slaydlar hamda ko'rgazmali qurollar qo'llaniladi.

Bundan tashqari quyidagilar ham qo'llaniladi:

- delfi metodini qo'llash orqali ko'nikmalar shakllantirish;
- verbal ifodalash;
- "B/B/B" metodi;
- insert metodi;
- kontseptual metod;
- "Case study" metodi va boshqalar.

"Soliq ma'murchiligi asoslari" fanini o'rganishda talabalar dasturiy axborot tizimlari orqali soliq qonunchiligidagi yangiliklardan xabardor bo'lishlari va o'qish jarayonida ulardan foydalanishlari mumkin.

6. TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

6.1. Asosiy adabiyotlar

1. Vahobov A., Malikov T. Moliya. Darslik. –T.: "Noshir", 2011
2. Гадоев Э. и др. Упрощённая система налогообложения. Учебно-практическое пособие. –Т.: "Norma", 2011
3. Гадоев Э. и др. Косвенные налоги. Учебно-практическое пособие. –Т.: "Norma", 2011
4. Гадоев Э. и др. Налог на прибыль. Учебно-практическое пособие. –Т.: "Norma", 2011
5. Malikov T., Jalilov P. Budjet - soliq siyosati. O'quv qo'llanma. –T.: "Akademnashr", 2011
6. Vahobov A., Jo'raev A. Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik. –T.: "Sharq", 2009
7. Naydarov N. Soliqlar va soliqqa tortish. O'quv qo'llanma. –T.: "Akademiya" 2007
8. Александров И. Налоги и налогообложение. Учебник. –М.: "Дашков и К", 2007
9. Миляков Н. Налоги и налогообложение. Учебник. –М.: "ИНФРА-М", 2007
10. Черник Д. Налоги иналогообложение. Учебник. –М.: "МЦФЭР", 2007
11. Крохина Ю. Налоговое право. Учебник. –М.: "Высшее образование, 2007
12. Миронова О., Ханафаев Ф. Налоговое администрирование. –М.: "ОМЕГА-L", 2005
13. Zavalishina I. Soliqlar: nazariya va amaliyot. O'quv qo'llanma. –T.: "Iqtisodiyot

- va huquq dunyosi” nashriyoti, 2005
14. Дорофеева Н. Налоговое администрирование. Учебник. – М.: “ИТК “Дашков и К”, 2010
 15. Понамарева А. Актуальные проблемы налогового администрирования. Учебное пособие. – Ростов на Дону. “Мини Тайп”, 2011

6.2. Qo’shimcha adabiyotlar

16. O’zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi –T.: “Adolat”, 2014
17. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2014 yil 4 dekabrda “O’zbekiston Respublikasining 2015 yilgi asosiy makroiqtisodiy ko’rsatkichlari prognozi va Davlat byudjeti parametrlari to’g’risida”gi 2270-sonli Qarori
18. Karimov I. “2015 yilda iqtisodiyotimizni tub tarkibiy o’zgarishlarni amalga oshirish, modernizatsiya va diversifikatsiya jarayonlarini izchil davom ettirish hisobidan xususiy mulk va xususiy tadbirkorlikka keng yo’l ochib berish - ustuvor vazifamizdir.” O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning 2014-yilda mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari hamda 2015-yilga mo’ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo’nalishlariga bag’ishlangan Vazirlar Mahkamasining majlisidagi ma’ruzasi. //Xalq so’zi. 2015 yil 19 yanvar.
19. Xomma A., Tangirqulov A., Toshmatov Sh., Norqo’ziev I. va Roziqov N. Soliq qarzi va uni undirish. O’quv qo’llanma. –T.: “Yangi asr avlodi”, 2011
20. Tagaev A., Xoshimoto F., Ro’ziev G’, Xotamov K. Soliq nazorati. –T.: “Yangi asr avlodi”, 2010
21. Toshmatov Sh., Ro’ziev G’, Xoshimoto F., Bobojonov D., Xotamov K. Soliq tekshiruv usullari. –T.: “Yangi asr avlodi”, 2011
22. Yuldashev A. Soliqlar va soliqqa tortish. O’quv qo’llanma. –T.: “Fan texnologiya”, 2007
23. Поршнев А. Налоговый менеджмент. Учебник. –М.: “ИНФРА-М”, 2003
24. Мельник Д. Налоговый менеджмент. –М.: “Анkil”, 2002
25. Карп М. Налоговый менеджмент. Учебник. –М.: “ЮНИТИ-ДАНА”, 2001
26. O’zbekiston Respublikasi iqtisodiy-ijtimoiy taraqqiyotining Mustaqillik yillaridagi (1990-2010 yillar) asosiy tendentsiya va ko’rsatkichlari hamda 2011-2015 yillarga mo’ljallangan prognozlari. Statistik to’plam. –T.: “O’zbekiston”, 2011
27. Internet saytlari:
 - <http://www.gov.uz> - O’zbekiston Respublikasi hukumat portali
 - <http://www.soliq.uz> - O’zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo’mitasi
 - <http://www.lex.uz> - O’zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi
 - <http://www.mf.uz> - O’zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi
 - <http://www.ziynet.uz> - Jamoat axborot ta’lim tarmog’i
 - <http://www.nalog.ru> - Rossiya Federatsiyasining Federal soliq xizmati
 - <http://www.customs.uz> - O’zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo’mitasi
 - <http://www.stat.uz> - O’zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo’mitasi